Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

datum 5 juli 2022

Betreffende wetsvoorstel:

35920
Wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met onder andere de uitbreiding van het bestuurlijk handhavingsinstrumentarium (Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium onderwijs)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 5 juli 2022 aangenomen door de Tweede Kamer.
Voor: SP, GroenLinks, Volt, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, CDA, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.
Tegen: SGP, DENK en BIJ1.

Aangenomen amendementen

Diverse artikelen
28 (Westerveld) over het nadrukkelijker informeren en betrekken van de medezeggenschap

De voorliggende wet geeft de minister meer handhavingsbevoegdheden om in te grijpen bij misstanden op scholen en instellingen. Wat de indiener betreft is het ook belangrijk dat in het voortraject al meer gedaan wordt om ingrijpen te voorkomen. Niet alleen van buitenaf door de Inspectie of minister, maar vooral ook van binnenuit de school of instelling. De medezeggenschapsraad (MR) speelt hierin een belangrijke rol. Volgens de indiener is niemand meer gebaat bij kwalitatief goed onderwijs en goede randvoorwaarden dan de medewerkers, ouders, scholieren en studenten zelf.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

De medezeggenschapsraad heeft op verschillende aspecten het recht op informatie, het recht om te adviseren en het recht om mede te beslissen. Desondanks voelen nog steeds te veel medezeggenschapsraden zich onvoldoende betrokken of te laat betrokken bij de totstandkoming van beleid. Tevens hebben niet alle medezeggenschapsraden optimale kennis over hun reeds bestaande wettelijke bevoegdheden. Goede medezeggenschap komt alleen tot stand wanneer bestuurders ook ontvankelijk zijn voor de bijdragen van de medezeggenschapsraden en hen proactief en tijdig bij de besluitvorming betrekken. Anders resteert medezeggenschap slechts als een papieren werkelijkheid.
Dit amendement regelt dat bestuurders de plicht krijgen om de medezeggenschapsraad proactief te wijzen op hun advies- of instemmingsbevoegdheid in relevante zaken. Tevens verruimt dit amendement de grondslag van de informatieplicht in de Wet Medezeggenschap op Scholen naar informatie wat noodzakelijk zou kunnen zijn voor de medezeggenschapsraad om de taak goed te kunnen uitoefenen. Daarmee komt de grondslag in WMS in lijn te liggen met de grondslag in de WHW. Dit amendement houdt de wettelijke bevoegdheden van de medezeggenschapsraden verder in stand.
Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, PVV en Groep Van Haga.

Diverse artikelen
23 (Segers en Peters) over invoegen van het vereiste dat het handelen in strijd met de burgerschapsopdracht 'structureel of flagrant' is

Met dit amendement wordt de voorgestelde uitbreiding van de definitie van wanbeheer, voor zover deze betrekking heeft op overtredingen van de burgerschapsopdracht, aangescherpt. Door dit amendement kan een aanwijzing op deze grondslag in twee situaties worden gegeven.
Ten eerste kan een aanwijzing worden gegeven als het gaat om een structurele overtreding van de burgerschapsopdracht als gevolg waarvan een of meer basiswaarden van de democratische rechtsstaat (dreigen te) worden aangetast. In zoverre brengt dit amendement het wetsvoorstel terug naar de staat voorafgaand aan de nota van wijziging (Kamerstukken II 2021/22, 35 920, nr. 7). Voor een toelichting op de betekenis van het woord structureel zij verwezen naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel.
Ten tweede kan een aanwijzing op deze grondslag worden gegeven indien sprake is van flagrante schendingen van de burgerschapsopdracht, met (dreigende) ernstige aantasting van genoemde basiswaarden tot gevolg. Het betreft hier uitzonderlijke, incidentele overtredingen, die zodanig ernstig zijn dat zij direct aanleiding geven voor een zware sanctie als een aanwijzing. De term “flagrant” is ontleend aan de Regeling Commissie beoordeling uitingen maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef (Stcrt. 2017, 61996). Als een aanwijzing wordt gegeven zal dit altijd gebaseerd moeten zijn op een vastgesteld rapport van de Inspectie van het Onderwijs waarvoor hoor- en wederhoor heeft plaatsgevonden en waar na vaststelling bezwaar en beroep tegen ingediend kan worden.
Aangenomen. Voor: GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.

Diverse artikelen
21 → **25** (Peters) over het informeren van de Kamers als een spoedaanwijzing is gegeven

Ondanks dat het een goed gebruik is dat bij incidenten de minister de Kamers informeert is de indiener van dit amendement van mening dat vanwege de reikwijdte van deze wet het verplicht is om de Kamers te informeren indien de minister gebruik maakt van een spoedaanwijzing.
Met algemene stemmen aangenomen.

VIIIa (nieuw ingevoegd)
13 → **22** (Van Baarle) over een evaluatie na vijf jaar

Het voorliggend wetsvoorstel voorziet in de uitbreiding van het handhavingsinstrumentarium van de regering ten aanzien van de schoolbesturen en leden van schoolbesturen. Volgens de Afdeling advisering van de Raad van State behelst deze uitbreiding het invoeren van ingrijpende instrumenten met een breder bereik. Hiermee verandert het voorliggend voorstel het huidige sanctiestelsel en heeft het invloed op de verhouding tussen de vrijheid van onderwijsinstellingen en de regering. Indiener is daarom van mening dat de effecten in de praktijk van deze uitbreiding van bevoegdheden moeten worden geëvalueerd. Op deze wijze kan worden bezien of met de uitbreiding van de bevoegdheden het beoogde doel van het wetsvoorstel wordt gediend. Met de evaluatietermijn van vijf jaar wordt aangesloten bij de gebruikelijke evaluatietermijn die volgt uit de Aanwijzingen voor de regelgeving
Aangenomen Voor: SP, GroenLinks, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.
De fractie van BIJ1 wordt geacht voor te hebben gestemd.

Verworpen en ingetrokken amendementen

Diverse artikelen
14 (Westerveld en Kwint) over een instemmingsrecht voor de medezeggenschapsraad over de bezoldiging van de toezichthouder

Toezichthouders in het onderwijs ontvangen steeds vaker een bezoldiging voor hun werk. De wettelijke maxima zijn vastgesteld in de Wet Normering Topinkomens, maar kunnen in de sector onderwijs oplopen tot ruim 30.000 euro voor voorzitters van toezichtsraden. Opvallend is dat toezichthouders hun eigen beloning bepalen en eigenstandig kunnen verhogen.
Wat indieners betreft is het van belang dat hier verantwoording over wordt afgelegd, zeker omdat het gaat over publieke middelen. Dit amendement geeft de centrale

medezeggenschapsraad instemmingsrecht over de bezoldiging van de toezichthouders van de instelling, in plaats van dat de toezichthouder zelf een beloning mag vaststellen. Deze wetswijziging heeft volgens indieners mogelijk als gunstig neveneffect dat toezichthouders zich beter zullen moeten verantwoorden over hun werkzaamheden, iets waar momenteel geen enkel zicht op is.
Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, BBB, JA21, PVV en Groep Van Haga.

Diverse artikelen
27 (Westerveld) over de medezeggenschap de bevoegdheid geven op te dragen bestuurders te ontslaan wegens wanbeheer

De voorliggende wet geeft de minister meer handhavingsbevoegdheden om in te grijpen bij misstanden op onderwijsinstellingen. Volgens de indiener is het belangrijk om dit zoveel mogelijk te voorkomen en kan dat door de bevoegdheden van de medezeggenschap uit te breiden. Leerlingen, docenten, studenten en ouders in de medezeggenschapsraad signaleren al in een vroeg stadium dreigende misstanden. Door hen meer bevoegdheden te geven kan voorkomen worden dat situaties escaleren en uiteindelijk de minister genoodzaakt is tot ingrijpen. Dit is ook in lijn met het subsidiariteitsbeginsel en doet recht aan het beginsel dat ons onderwijs van de samenleving is. Met dit amendement wil de indiener het centrale medezeggenschapsorgaan dan ook het recht geven om het bevoegd gezag op te dragen een lid van het bestuur te ontslaan wegens door hem gevoerd wanbeheer. Indiener vind de uitbreiding van de bevoegdheden van de medezeggenschap ook gerechtvaardigd, omdat wanbestuur door de onderwijsinstelling allereerst de studenten, leerlingen, ouders en docenten raakt.
Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, BBB, JA21, PVV en Groep Van Haga.

Diverse artikelen
9 (Bisschop) over het schrappen van het criterium 'of langdurig' bij wanbeheer in de zin van nalatigheid

Om bestuurlijk ingrijpen van de minister te kunnen rechtvaardigen, dient sprake te zijn van een ernstige situatie. Voor situaties waarin sprake is van langdurige, maar geen ernstige problemen, is het reguliere toezicht aangewezen en is het bestaande instrumentarium volgens de Onderwijsraad toereikend. De regering heeft naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State terecht besloten om situaties van langdurig tekortschieten niet onder het bereik van de aanwijzing te laten vallen. Dit amendement maakt het deel van de nota van wijziging ongedaan waarmee dit toch weer is aangepast
Verworpen. Voor: DENK, SGP, BBB, JA21, FVD en Groep Van Haga.

Diverse artikelen
10 (Bisschop) over herinvoegen van het vereiste dat het handelen in strijd met de zorgplicht of de burgerschapsopdracht 'structureel' is

Het is hoogst onwenselijk dat een bestuurlijke aanwijzing van de minister van toepassing kan zijn op incidentele en individuele situaties waarin sprake is van tekortkomingen in de naleving van de wet. Dit amendement maakt daarom deels de nota van wijziging ongedaan door te regelen dat ten aanzien van burgerschap en sociale veiligheid sprake dient te zijn van structureel handelen in strijd met de wettelijke opdracht. Bovendien kan de bestuurlijke aanwijzing inzake sociale veiligheid niet betrekking hebben op slechts een enkele leerling, maar er dienen altijd meerdere leerlingen in het geding te zijn
Verworpen. Voor: DENK, SGP, BBB, JA21, FVD en Groep Van Haga.

Diverse artikelen
11 → 20 → **26** (Bisschop) over het herinvoegen van het vereiste dat sprake moet zijn van een 'ernstig' in plaats van een 'wezenlijk' vermoeden van wanbeheer

De mogelijkheid om reeds bij een wezenlijk vermoeden van wanbeheer een spoedaanwijzing te kunnen geven, verlaagt de drempel voor de minister om preventief in te grijpen en verhoogt het risico op ongegrond ingrijpen. De Afdeling advisering van de Raad van State heeft daarom terecht gesteld dat sprake zou moeten zijn van een ernstig vermoeden van wanbeheer. Het komt niet alleen zwabberend over dat de regering het voorstel op dit punt voortdurend aanpast, maar het vormt inhoudelijk gezien een te lichtvaardige inbreuk op de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Dit amendement houdt daarom vast aan de lijn dat bij een spoedaanwijzing sprake dient te zijn van een ernstig vermoeden van wanbeheer.
Verworpen. Voor: DENK, Lid Omtzigt, SGP, BBB, JA21, FVD en Groep Van Haga.

VIIIa (nieuw ingevoegd)
8 → **15** (Westerveld en Kwint) over het maximeren van de bezoldiging van bestuurders die tevens een toezichthoudende functie bekleden

Onderwijsbestuurders vallen normaliter onder de Wet Normering Topinkomens. In de wet is echter een uitzondering gemaakt voor toezichthoudende functies. Dit leidt ertoe dat er nog altijd onderwijsbestuurders zijn die fors meer verdienen dan de in Nederland vastgestelde maximumnorm. Indieners vinden dit zeer onwenselijk. Ten eerste omdat deze norm niet voor niks is vastgesteld en een onderwijsbestuurder weliswaar een zeer verantwoordelijke baan heeft, maar niet een meer verantwoordelijke baan dan een minister, laat staan de minister-president.
Ten tweede, mede door schaalvergroting, geven de onderwijsbestuurders die precies de maximaal toelaatbare bezoldiging ontvangen leiding aan gigantisch grote onderwijsinstellingen. Het lijkt de indieners verstandig dat de bestuurders hun aandacht dan niet gaan verdelen over nog een of twee (of zelfs meer) onderwijsinstellingen daarnaast.

Tenslotte, docenten in het voortgezet onderwijs – maar ook het personeel in het beroeps- en wetenschappelijk onderwijs – moeten hard knokken voor een fatsoenlijke beloning. Dit terwijl onderwijsbestuurders de afgelopen jaren wel een salarisverhoging konden ontvangen. Dat geld lijkt ons beter besteed aan onderwijsgevend personeel.
Dit amendement regelt dat het stapelen van toezichtfuncties niet kan leiden tot een inkomen boven de WNT-norm. Voor uitbetaling van dat deel dat boven de WNT-norm ligt bestaat geen rechtsgrond, zodat de betalende partij een vordering op de ontvanger krijgt voor het teveel betaalde.
Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, SGP, BBB, JA21, PVV, FVD en Groep Van Haga.

Diverse artikelen
16 (De Hoop) over het schrappen van de universiteiten uit het wetsvoorstel

Universiteiten hebben een bijzondere positie die verschilt van andere onderwijssectoren doordat de minister nu al een benoemingsbevoegdheid heeft van toezichthouders en zo ook invloed heeft op de samenstelling van het college van bestuur. Het ligt ook niet in lijn met de academische vrijheid om kritisch onderzoek, dat eventueel mede betrekking heeft op overheidsbeleid, te laten onderwerpen aan een spoedaanwijzing. Daarom beoogt dit amendement om de universiteiten uit te sluiten van dit wetsvoorstel
Ingetrokken.

Artikel V, onderdeel B en G
17 (De Hoop) over het waarborgen van de academische vrijheid van universiteiten

Op universiteiten wordt kritisch onderzoek gedaan, dat ook betrekking kan hebben op het overheidsbeleid. Dit wetsvoorstel mag daarbij de academische vrijheid niet aantasten. Dit amendement beoogt deze mogelijkheid expliciet uit te sluiten.
Ingetrokken.

Diverse artikelen
19 (Bisschop) over het expliciteren van de uitgangspunten van subsidiariteit en evenredigheid bij het geven van een (spoed)aanwijzing

De regering schrijft terecht dat een (spoed)aanwijzing slechts aan de orde kan zijn wanneer aannemelijk is dat bekostigingssancties niet toereikend zullen zijn. Dit uitgangspunt is echter niet in het wetsvoorstel opgenomen. De huidige, expliciete vermelding dat een aanwijzing evenredig dient te zijn aan het beoogde doel wordt bovendien zelfs geschrapt. Dit amendement zorgt ervoor dat de genoemde waarborgen expliciet tot uitdrukking komen in de wet. In deze ingrijpende situaties vindt de initiatiefnemer, in lijn met de huidige wetgeving, het niet toereikend om met een algemene verwijzing naar de beginselen van behoorlijk bestuur in de toelichting te volstaan.
Ingetrokken.

Diverse artikelen
18 → **29** (Meenen en Paul) over maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef in het funderend onderwijs en het mbo

De indieners willen net als in het hoger onderwijs ook in het funderend onderwijs en het mbo bij vertegenwoordigers van de instelling een bevordering van hun maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef invoeren. Hierbij valt te denken aan bestuurders en toezichthouders. De bevordering van maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef houdt ten minste in dat de instellingen, met inbegrip van degenen die hen formeel of informeel vertegenwoordigen, zich onthouden van discriminatoire gedragingen en uitlatingen. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk om zorg te dragen dat de schoolcultuur in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de universeel aanvaarde mensenrechten waardoor leerlingen een respectvolle, veilige oefenplaats geboden krijgen en leraren in veiligheid hun beroep kunnen uitoefenen. Hierbij is het passend dat zij zich onthouden van discriminatoire gedragingen en uitlatingen, ook buiten de schoolcontext. Indien de Minister meent dat een instelling zich niet aan deze wettelijke opdracht heeft gehouden, kunnen de uitlatingen of gedragingen die daartoe aanleiding geven, worden voorgelegd aan de Commissie beoordeling uitingen maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef. Deze commissie heeft tot taak de Minister te adviseren ten aanzien van de beoordeling of sprake is van discriminatoire uitlatingen dan wel van uitlatingen die in strijd zijn met de principes van de democratische rechtsstaat. Hiermee ontstaat er ook een instrument om te handhaven op individueel gedrag van de vertegenwoordigers. Bovendien kan de commissie adviseren bij het vermoeden van overtreding van de burgerschapsopdracht.
Van belang is om hierbij te benadrukken dat het de minister is die al dan niet besluit om een gedraging of uitlating voor te leggen aan de commissie, en daarmee de mogelijkheid behoudt een beter passend instrument te gebruiken. Daarnaast houdt de commissie geen toezicht op de kwaliteit van het onderwijs. De commissie heeft daarmee een andere functie dan de inspectie in het funderend onderwijs en het mbo.
Ingetrokken.

Moties

30 (Van Baarle) over het begrip "basiswaarden van de democratische rechtsstaat" in relatie tot de burgerschapsopdracht voorzien van een meer praktisch kader
Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, Fractie Den Haan, PvdA, PvdD, Lid Gündoğan, D66, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, VVD, SGP, CDA, BBB, JA21 en Groep Van Haga.

31 → **33** (De Hoop en Westerveld) over afwegen of gelet op de academische vrijheid een spoedaanwijzing proportioneel en gewenst is
Met algemene stemmen aangenomen.